

**Gemeente
Amsterdam**

Kaders tijdelijke inrichting/vergroenen Sixhavengebied

Aan Yasmine el Ksaihi
Van 5.1, 2, b, 5.1, 2, e @amsterdam.nl
Kopie aan

Datum 13 oktober 2022

1. Aanleiding

Het Sixhavengebied is een groene, vrije ruimte aan het water, middenin de snel veranderde stad. Een plek die in ruimtelijk opzicht verschillende wijken verbindt, en waar de afgelopen jaren door Buurthaven een invulling is gegeven aan het gebied waar groepen bewoners en bezoekers elkaar kunnen ontmoeten.

Het college heeft besloten om – in afwachting van besluitvorming over metrostation Sixhaven en de Sprong over het IJ – samen met de bewoners de Sixhaven een tijdelijke, groene inrichting te geven. Het doel is om iets zichtbaars en structureel te verbeteren, zonder toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen onmogelijk te maken.

De opdracht is tweeledig:

1. Versterken van het groene karakter van het gebied door realisatie van een verbeterde vergroende inrichting, te realiseren binnen twee jaar voor een periode van circa 5-10 jaar
2. Verbeteren van de leefbaarheid en levendigheid van het gebied door het faciliteren van tijdelijke buurtinitiatieven zoals reeds in gang gezet voor (minimaal) de komende twee jaar.

2. Besprekpunten

Er is een kleine zeer betrokken groep actief in het gebied. Eén omwonende houdt het terrein elke dag schoon en heeft goed contact met de wijkagent en beheert ook de speeltoestellen op het terrein. Daarnaast wordt er maandelijks een buurtborrel georganiseerd waar ca. 40 mensen op af komen. Binnen deze groep zijn de meningen over de inrichting en functie van het terrein sterk verdeeld. Een deel beschouwt het als zijn achtertuin waar honden los kunnen lopen en waar men vooral rust wil. Een ander deel ziet juist potentie om het terrein een functie te geven voor de stad. Ziet het liefst een

kleinschalige bebouwing die kan functioneren als ontmoetingsplek en van waaruit nieuwe initiatieven ontplooit kunnen worden.

Wat het projectteam wil voorleggen is het voorstel te kiezen voor een zo groen mogelijke inrichting. Met de volgende uitgangspunten:

- Een aangenaam verblijfsgebied creëren dat gebruik maakt van de ligging aan het water.
- De huidige open ruimte handhaven. De Gallische tafel fungeert als ontmoetingsplek in de openlucht.
- We onderzoeken suggesties die zijn gedaan door bewoners, zoals het realiseren van een eetbare tuin, een wandelpad langs het water, het vergroten van de biodiversiteit, het aansluiten bij de historische betekenis van de sluisen.
- Geen afgeschermd stukken creëren in het gebied, die maar door een beperkt aantal mensen gebruikt worden. Alles blijft openbaar toegankelijk.
- Nog onderzoek naar de mogelijkheid van mobiele kleinschalige horeca, bijvoorbeeld een koffiekar.

Geen bebouwing op te nemen in het plan. Belangrijkste argumenten om niet te kiezen voor bebouwing zijn:

- Beperkt budget. Ook een tijdelijke bebouwing vraagt aansluiting op rioleringen en elektriciteit. Dit zou een behoorlijk hap uit het budget betekenen. Het gaat om een tijdelijke invulling, de bebouwing zou ook een tijdelijk karakter hebben;
- De omgeving rondom de Sixhaven is zeer levendig. Ten westen ligt het Tolhuistuingebied, waar veel gebeurt en waar ook nog gemeentelijk vastgoed leeg staat (Tolhuis). Ten oosten van het gebied ligt het IJplein met veel speelgelegenheid voor kinderen in alle leeftijden. Voor jongeren is er productiehuis De Valk. In deze levendige omgeving is genoeg ruimte voor initiatieven die bebouwing behoeven. Sixhaven is juist een rustig, groen gebied zonder bebouwing en wordt hierom ook gewaardeerd door de bewoners.
- Bebouwing kan het rekenen op veel weerstand en daarmee juridische procedures tegen de omgevingsvergunning;

3. Reeds vastgestelde uitgangspunten:

Voor het project zijn in het voortraject, in de vorige collegperiode, de volgende uitgangspunten vastgesteld in nauw overleg tussen ambtelijk opdrachtgever, verantwoordelijk wethouder en de projectmanager.

- Tijdelijkheid project

De tijd, dit project grijpt in voor de tijdelijkheid (5 tot 10 jaar), wat inhoudt dat het resultaat geen definitieve inrichting voor de openbare ruimte behelst, maar bestaat uit verschillende interventies in de

openbare ruimte. Het doel is om tot ruimtelijke oplossingen te komen die toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen niet onmogelijk maken.

- Draagvlak

Het plan voor de tijdelijke inrichting wordt uitgewerkt samen met een werkgroep bestaande uit omwonenden en de initiatiefnemers van Buurthaven. Dat betekent dat de oude klankbordgroep wordt omgevormd naar een werkgroep. Conform de wens van de “oude klankbordgroep”, wordt de samenstelling van de werkgroep verbreed door opnieuw mensen te werven.

- Het Sixhavengebied blijft voor nu groen.

De komende de tijd gaat de gemeente samen met de buurt het groene karakter van het gebied versterken. Bewoners kunnen met ideeën komen voor de invulling hiervan.

- Mogelijke huur vanaf 2022 voor initiatiefnemers van Buurthaven.

Nu de omgevingsvergunning voor de komende 5 jaar is verleend, dient een en ander privaatrechtelijk nog geregeld te worden. Uit gesprek met Vastgoed blijkt dat Vastgoed na de gebruiksovereenkomst over wil gaan naar een huurcontract, waarbij wellicht een ander tarief gesteld kan worden voor vrijwillige initiatiefnemers en initiatieven die commercieel inkomsten genereren (bijvoorbeeld de Moestuinschool). Momenteel wordt door Vastgoed nog uitgezocht wat dit precies financieel inhoudt en/of er gekozen kan worden voor een maatwerk aanpak.

- Initiatiefnemers in Buurthaven.

De initiatiefnemers hebben de initiatieven ooit bedacht voor een jaar. Nu ze langer in het gebied mogen blijven hebben de initiatiefnemers met uitzondering van de Kindertimmerwerkplaats aangegeven te willen blijven. Mocht het nodig zijn, dan wordt er gezocht naar nieuwe vrijwilligers voor de bestaande initiatieven. Ook wordt verder onderzocht of en hoe de initiatieven verder kunnen worden verduurzaamd richting de toekomst (waarbij geen placemaker als procesbegeleider meer wordt aangesteld via G&O).

- Placemakingbureau

De afgelopen twee jaar heeft Placemakers de initiatieven van Buurthaven begeleid. Per 1 mei 2022 heeft het placemakingbureau Stipo de opdracht om deels de initiatieven te begeleiden, maar ook om activiteiten te blijven organiseren, het gebied te promoten en na te denken over de toekomstige vorm van Buurthaven. Ook het beheer komt bij deze partij te liggen.

- Overdracht naar de lijnorganisatie.

Er moet een verkenning gestart worden hoe het beheer en onderhoud van het gebied en de contacten met de buurtinitiatieven van Buurthaven van G&O kunnen worden overgedragen aan Stadsdeel Noord en Stadwerken (binnen 2 jaar).

Voor 2021 is gewerkt aan plannen voor de gebiedsontwikkeling Sixhaven. De definitieve inrichting van het gebied hangt sterk af van de komst van een metrostation en de voetgangerstunnel tussen Centraal Station en Noord in het kader van Sprong over het IJ. In mei 2021 heeft College van B&W besloten om planvorming voor de Sixhaven stil te leggen, in afwachting tot het ontstaan van helderheid over de een metrohalte bij Sixhaven en de besluitvorming over de Sprong over het IJ. Tot die tijd is besloten voor de kortere termijn het bestaande budget in te zetten op het vergroenen en het verbeteren van de openbare ruimte van het gebied naast Willemsluizen en het Tolhuistingebied. College van B&W heeft in het kader van de Omgevingsvisie 2050 voorgesteld om het Sixhavengebied vooralsnog een groene inrichting te geven.

2. Opgave

2.1 De opdracht

Het gebied rond de Willemsluizen is op dit moment tijdelijk in gebruik met activiteiten voor en door de buurt, onder de naam 'Buurthaven'. Zo is er een Moestuinschool, een hondenspeelplaats en de Gallische tafel gerealiseerd. Het Sociaal Artistiek museum herstelt binnenkort zijn eerder geplaatste borden. Ook was er een kindertimmerwerkplaats, die de activiteiten even on hold heeft gezet. Om deze tijdelijke activiteiten mogelijk te maken, is het gebied door de gemeente minimaal ingericht. Nu het gebied langer groen blijft is besloten om dit samen met de buurt vorm te gaan geven. De gemeente heeft een ondersteunende rol in het proces en stelt voor de komende jaren (3 jaar) budget beschikbaar. De nadrukkelijke wens leeft om samen met bewoners tot een breed gedragen plan te komen voor de invulling hiervan. Voor deze opdracht wordt daarom een inrichtingsplan opgesteld en gekeken naar hoe de initiatieven en activiteiten hierin een plek krijgen. Het doel is om iets zichtbaars en structureel te verbeteren, zonder toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen onmogelijk te maken. In een volgende fase, wanneer het gebied een definitieve inrichting krijgt, kan hier verder op gebouwd kan worden.

~~De opdracht is dus tweeledig:~~

- ~~1. Versterken van het groene karakter van het gebied door realisatie van een verbeterde vergroende inrichting, te realiseren binnen twee jaar voor een periode van circa 5-10 jaar~~
- ~~2. Verbeteren van de leefbaarheid en levendigheid van het gebied door het faciliteren van tijdelijke buurtinitiatieven zoals reeds in gang gezet voor (minimaal) de komende twee jaar.~~

~~2.2 Centrale opgave~~

~~De centrale opgave voor dit gebied luidt: 'Maak het Willemsluizengebied voor de tijdelijke situatie een groene en uitnodigende plek in de stad die als ontmoetingsplek voor bewoners en gebruikers dient en onderdeel vormt van~~

~~de groene scheg naar het Waterlandgebied, zonder toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen onmogelijk te maken.~~

2.3 Projectgrens

Voor dit project wordt gericht gekeken naar het Willemsluizengebied (zie rode lijn op de kaart hieronder). De openbare ruimte naast de sluisen waar momenteel Buurthaven gevestigd is en het gebied tot aan de IJtunnel.

3. Evaluatie Buurthaven

Op verzoek van een aantal omwonenden is een evaluatie opgesteld van het Buurthaven project. De projectmanager heeft 11 betrokkenen bij Buurthaven 2018-2022 geïnterviewd en daar een verslag van gemaakt. Op basis van de gesprekken heeft de projectmanager de onderstaande conclusies en aanbevelingen opgesteld. Er staat nog een bespreking gepland om gezamenlijk met alle betrokkenen de aanbevelingen definitief te maken.

Conclusies:

- Volgens de meerderheid van de geïnterviewden voldoet Buurthaven, zoals dat de afgelopen jaren heeft gefunctioneerd, niet aan de doelstellingen. De hondenspeelplaats en de Gallische tafel leveren een bijdrage aan de community vorming en de Moestuinschool draagt bij aan de identiteit van het gebied, maar het geheel levert niet op wat eerder werd beoogd. Een aantal bewoners rond het gebied, pakken het beheer op (schoonhouden, groenonderhoud) ook worden er maandelijks Buurtborrels georganiseerd. Dit vindt plaats buiten het kader van Buurthaven ;

- Een onderliggende visie van de gemeente op het gebied wordt gemist. Zo leverde een mogelijke komst van de Verbroederij veel onrust. Omdat het projectteam hier geen stelling nam, ontstond er achterdocht bij bewoners.
- Onduidelijkheid of initiatieven op vrijwilligers moeten draaien of dat er ook ruimte is voor initiatieven waarvoor geld wordt gevraagd. Als gevolg van die onduidelijkheid wordt hier steeds discussie over gevoerd;
- Communicatie rond Buurthaven niet alleen met de initiatieven maar ook met omwonenden of andere betrokken bewoners;
- De rol van Placemakers/Stipo is voor een aantal mensen niet duidelijk. Ook hier wordt vaak gerefereerd aan de tegenstelling vrijwilliger – professional.

Aanbevelingen

1. Stel een visie op voor het gebied

Een groot deel van de gesprekken ging ook over de toekomst van het terrein. De meningen over het gebied zijn sterk gepolariseerd. De gemeente neemt daar tot op heden geen duidelijk standpunt over in. Maak duidelijk wat voor de gemeente de uitgangspunten zijn bij de tijdelijke inrichting van het terrein.

2. Benoem duidelijke kaders voor de initiatieven

Er lijkt spanning tussen vrijwillige inzet – ondernemers – professionals. Geef, naast een visie op de inrichting, ook duidelijk aan wat de kaders voor Buurthaven zijn.

3. Werk aan een breder Draagvlak

Besluitvorming over Buurthaven heeft vooral plaatsgevonden in overleg met de initiatiefnemers. De bestaande klankbordgroep gaf in meerderheid aan zich niet met de tijdelijke invulling van het gebied te willen bemoeien.

Zoek een oplossing om Probeer een platform te creëren waar omwonenden, initiatieven en betrokkenen gekend worden als het gaat om invulling van de initiatieven, evenementen. Probeer een brug te slaan tussen de mensen die zich daadwerkelijk inzetten voor het Sixhallengebied en de Buurthaveninitiatieven.

4. Verbeter het beheer van het terrein in samenwerking met betrokken bewoners

De gemeente pakt haar taak als beheerder van de openbare ruimte. Onderzoek de mogelijkheden van zelfbeheer als daar animo voor is.

5. Regelmatig evenementen gericht op omliggende buurten organiseren.

De incidentele evenementen kregen veel waardering. De respondenten raden aan dit weer op te pakken.

~~[4.] Reeds vastgestelde uitgangspunten:~~

~~Voor het project zijn in het voortraject, in de vorige collegperiode, de~~

~~volgende uitgangspunten vastgesteld in nauw overleg tussen ambtelijk opdrachtgever, verantwoordelijk wethouder en de projectmanager.~~

~~— Tijdelijkheid project~~

~~De tijd, dit project grijpt in voor de tijdelijkheid (5 tot 10 jaar), wat inhoudt dat het resultaat geen definitieve inrichting voor de openbare ruimte behelst, maar bestaat uit verschillende interventies in de openbare ruimte. Het doel is om tot ruimtelijke oplossingen te komen die toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen niet onmogelijk maken.~~

~~— Draagvlak~~

~~Het plan voor de tijdelijke inrichting wordt uitgewerkt samen met een werkgroep bestaande uit omwonenden en de initiatiefnemers van Buurthaven. Dat betekent dat de oude klankbordgroep wordt omgevormd naar een werkgroep. Conform de wens van de “oude klankbordgroep”, wordt de samenstelling van de werkgroep verbreed door opnieuw mensen te werven.~~

~~— Het Sixhavengebied blijft voor nu groen.~~

~~De komende de tijd gaat de gemeente samen met de buurt het groene karakter van het gebied versterken. Bewoners kunnen met ideeën komen voor de invulling hiervan.~~

~~— Mogelijke huur vanaf 2022 voor initiatiefnemers van Buurthaven.~~

~~Nu de omgevingsvergunning voor de komende 5 jaar is verleend, dient een en ander privaatrechtelijk nog geregeld te worden. Uit gesprek met Vastgoed blijkt dat Vastgoed na de gebruiksovereenkomst over wil gaan naar een huurcontract, waarbij wellicht een ander tarief gesteld kan worden voor vrijwillige initiatiefnemers en initiatieven die commercieel inkomsten genereren (bijvoorbeeld de Moestuinschool). Momenteel wordt door Vastgoed nog uitgezocht wat dit precies financieel inhoudt en/of er gekozen kan worden voor een maatwerk aanpak.~~

~~— Initiatiefnemers in Buurthaven.~~

~~De initiatiefnemers hebben de initiatieven ooit bedacht voor een jaar. Nu ze langer in het gebied mogen blijven hebben de initiatiefnemers met uitzondering van de Kindertimmerwerkplaats aangegeven te willen blijven. Mocht het nodig zijn, dan wordt er gezocht naar nieuwe vrijwilligers voor de bestaande initiatieven. Ook wordt verder onderzocht of en hoe de initiatieven verder kunnen worden verduurzaamd richting de toekomst (waarbij geen placemaker als procesbegeleider meer wordt aangesteld via G&O).~~

~~— Placemakingbureau~~

~~De afgelopen twee jaar heeft Placemakers de initiatieven van Buurthaven begeleid. Per 1 mei 2022 heeft het placemakingbureau Stipo de opdracht om deels de initiatieven te begeleiden, maar ook om activiteiten te blijven organiseren, het gebied te promoten en na te denken over de toekomstige vorm van Buurthaven. Ook het beheer komt bij deze partij te liggen.~~

~~Overdracht naar de lijnorganisatie.
Er moet een verkenning gestart worden hoe het beheer en onderhoud van het gebied en de contacten met de buurtinitiatieven van Buurthaven van G&O kunnen worden overgedragen aan Stadsdeel Noord en Stadwerken (binnen 2 jaar).~~

4.[5.] Bestuurlijke aansturing

Dit project is een overblijfsel van de gebiedsontwikkeling Sixhaven. Grond & Ontwikkeling stelt voor de periode van 3 jaar nog budget beschikbaar voor proces- en uitvoeringskosten. Het project gaat over ingrepen in de openbare ruimte, dit wordt projectmatig opgepakt. De bestuurlijke aansturing van het herinrichtingsplan en de placemaking activiteiten vindt plaats door het Dagelijks Bestuur van het Stadsdeel. De wethouder Grond en Ontwikkeling beheert het budget via de grondexploitatie.

Concreet betekent dit dat het Ontwerp voor de tijdelijke inrichting eerst wordt vastgesteld in het Dagelijks Bestuur en de Stadsdeelcommissie. Het plan, inclusief begroting, zal vervolgens voorgelegd worden aan de wethouder Grondzaken en Ruimtelijke Ordening

5.[6.] Financiën

Per 1 augustus 2022 resteerde er 5.1, 2, f ,= in de grondexploitatie van het Sixhavengebied.

Begroting tijdelijke inrichting Sixhavengebied		
Budget in de Grex per 1 augustus 2022	5.1, 2	
Proceskosten augustus t/m december 2022		5.1, 2
Stipo 2022		5.1, 2
Proceskosten 2023		5.1, 2
Stipo 2023		5.1, 2
Stipo 2024		5.1, 2
Totaal Proceskosten incl Placemaking		€ 418.713
Uitvoering	5.1, 2	

6.[7.] Planning

Planning tijdelijke inrichting Sixhavengebied	sept'22	okt'22	nov'22	dec'22	jan'23	feb'23	mrt'23	apr'23	mei'23	jun'23	jul'23	aug'23	sep'23	okt'23	nov'23
Participatieplan in DB															
Schetsontwerp															
Digitale ondergrond beschikbaar (half oktober)															
Participatieproces															
Aanmelden BAP															
Toetsen expertiseteam OR&M															
Kostenraming opstellen															
Schetsontwerp in DB															
Schetsontwerp naar Wethouder RO															
Stadsdeelcommissie															
Opruimen vooruitlopend op uitvoering															
Technisch voorbereiding															
Uitvoering															

[8.] Bespreekpunten

Er is een kleine zeer betrokken groep actief in het gebied. Eén omwonende houdt het terrein elke dag schoon en heeft goed contact met de wijkagent en beheert ook de speeltoestellen op het terrein. Daarnaast wordt er maandelijks een buurtborrel georganiseerd waar ca. 40 mensen op af komen. Binnen deze groep zijn de meningen over de inrichting en functie van het terrein sterk verdeeld. Een deel beschouwt het als zijn achtertuin waar honden los kunnen lopen en waar men vooral rust wil. Een ander deel ziet juist potentie om het terrein een functie te geven voor de stad. Ziet het liefst een

~~kleinschalige bebouwing die kan functioneren als ontmoetingsplek en van waaruit nieuwe initiatieven ontplooit kunnen worden.~~

~~Wat het projectteam wil voorleggen is het voorstel te kiezen voor een zo groen mogelijke inrichting. Met de volgende uitgangspunten:~~

- ~~• Een aangenaam verblijfsgebied wat gebruik maakt van de ligging aan het water~~
- ~~• De huidige open ruimte handhaven. De Gallische tafel fungeert als ontmoetingsplek in de openlucht;~~
- ~~• We onderzoeken suggesties die zijn gedaan als een realiseren van een eetbare tuin, wandelpad langs het water, vergroten biodiversiteit, aansluiten bij historische betekenis van de sluizen.~~
- ~~• Geen afgeschermd stukken, die maar door een beperkt aantal mensen gebruikt worden. Alles blijft openbaar toegankelijk.~~
- ~~• Nog onderzoek naar de mogelijkheid van mobiele kleinschalige horeca, bijvoorbeeld een koffiekar.~~

~~Geen bebouwing op te nemen in het plan. Belangrijkste argumenten om niet te kiezen voor bebouwing zijn:~~

- ~~• Beperkt budget. Ook een tijdelijke bebouwing vraagt aansluiting op rioleringen en elektriciteit. Dit zou een behoorlijk hap uit het budget betekenen. Het gaat om een tijdelijke invulling, de bebouwing zou ook een tijdelijk karakter hebben;~~
- ~~• De omgeving is zeer levendig. Ten westen ligt het Tolhuistuingebied, waar veel gebeurd en waar ook nog gemeentelijk vastgoed leeg staat (Tolhuis). Ten oosten van het gebied ligt het IJplein met veel speelgelegenheid voor kinderen in alle leeftijden. Voor jongeren is er productiehuis De Valk.~~
- ~~• Bebouwing kan het rekenen op veel weerstand en daarmee juridische procedures tegen de omgevingsvergunning;~~

Met vriendelijke groet,

Voornaam Achternaam
Functiebenaming

Organisatieonderdeel